Länsstyrelsen
Örebro län

Rolf Wedding
Direkt: 019-193933
rolf.wedding@lansstyrelsen.se

BESLUT
2010-02-01

Dnr: 5112-22780-2009

Sveaskog AB
105 22 STOCKHOLM

Delgivningskvitto

Omprövning av Länsstyrelsens i Örebro län beslut 2009-10-26, gällande 24 naturreservat.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om delvis omprövning av följande beslut (2009-10-26):

5112-10850-2009 Hökaberget
5112-10849-2009 Fjärhanaberget
5112-10846-2009 Bofallsmossen
5112-10843-2009 Ulvdrågen
5112-10856-2009 Ängsmossetjärnarna
5112-10845-2009 Tutterskulle
5112-10811-2009 Norra Ölsdalen
5112-10852-2009 Lobergshöjden
5112-10838-2009 Djupedal
5112-10809-2009 Valsjötjärnen
5112-10808-2009 Boramossen
5112-10862-2009 Storön
5112-10713-2009 Djupa dalen
5112-10712-2009 Angsjön
5112-11508-2009 Dammsjöhöjden
5112-11499-2009 Flatlandsmossen
5112-11512-2009 Getapulien
5112-11509-2009 Gäddtjärn
5112-11511-2009 Hällabomossen
5112-11481-2009 Runsala
5112-11502-2009 Storsjögången
5112-11496-2009 Stenön
5112-11517-2009 Trehörningen
5112-11497-2009 Ventärnen

I samtliga ovanstående beslut upphäver Länsstyrelsen följande föreskrift:

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken

"Det råder förbud att upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande".

Ändringen av föreskrifter träder i kraft den 1 mars 2010.

För kännedom:

Sveaskogs förvaltning AB, Elin Larsson,
Miljödepartementet
Naturvårdsverket
Örebro Läns Orienteringsförbund
KFUM Örebro

Bilagor:

1. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2010-02-01

Dnr: 5112-22780-2009

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen i Örebro län beslutade om bildande och om föreskrifter mm gällande ovan nämnda naturreservat 2009-10-26.

Sveaskog har överklagat naturreservatsbesluten med hänvisning till att föreskrifterna gällande orienteringstävlingar inte stämmer överens med de riktlinjer som tagits fram centralt i samarbete med Naturvårdsverket. Sveaskog yrkar på att föreskriften under A "Det råder förbud att upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande" ersätts med "Det är förbjudet att upplåta mark för idrottsarrangemang utan tillstånd från Länsstyrelsen. "

Överklagandet och beslutshandlingar översändes till miljödepartementet 2009-11-26.

Länsstyrelsen har under januari diskuterat ärendet med Thomas Pettersson, Naturvårdsverkets områdesskyddsenhet som meddelat att Naturvårdsverket inte har några invändningar mot att Länsstyrelsen omprövar beslutet enligt ovan.

Motivering

Föreskriften under A "Det råder förbud att upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande" ingick i den mall som Naturvårdsverket tagit fram för de aktuella naturreservatsbesluten. Länsstyrelsens uppfattning har varit att denna föreskrift varit en del av överenskommelsen mellan Sveaskog och Naturvårdsverket och har därför inte tidigare funnit anledning att ändra föreskriften.

Länsstyrelsen finner att en ändring av föreskriften om upplåtelse kan motiveras, då den på skäl som anförts av Sveaskog kan anses mer långtgående än vad som krävs för att uppnå reservatets syfte.

Mot bakgrund av detta, och utöver vad klaganden yrkat, finner Länsstyrelsen att föreskriften under A "Det råder förbud att upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande" kan tas bort helt. Prövning av tävlingar, övningar och liknande sker ändå genom föreskriften under C "Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknade".

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2010-02-01

Dnr: 5112-22780-2009

Övriga upplysningar

I den slutliga handläggningen av ärendet har Landshövding Rose-Marie Frebran (beslutande), länsjurist Johan Strandberg och naturvårdshandläggare Sture Marklund, Hans Ljungkvist, Johan Lind samt Rolf Wedding (föredragande) deltagit.

Rose-Marie Frebran

Rolf Wedding

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2010-02-01

Dnr: 5112-22780-2009

Bilaga 1.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Om ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala i brevet om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag som ni tog del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund
Direkt: 019-193566
sture.marklund@lansstyrelsen.se

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Enligt sändlista

Länsstyrelsens i Örebro län beslut om bildande av naturreservatet Fjärhanabergen i Karlskoga kommun och beslut om föreskrifter m.m.

Bilagor:
1. Sändlista
2. Hur man överklagar
3. Skötselplan

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad beslutskarta och med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Reservatsområdet utgör del av fastigheten Valåsen 2:1 i Karlskoga kommun.

Naturreservatets namn ska vara Fjärhanabergen.

För att uppnå nedan angivet syfte med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, med mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, samt att vid behov restaurera naturmiljöer och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Naturskogen och andra ingående naturtyper, samt landskapets orörda karaktär, ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom fri utveckling. Förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom intern dynamik och andra naturliga processer. Ett underordnat syfte är även att tillgodose allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Föreskrifter för naturreservatet

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken

Det råder förbud att:
1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,

3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, stig, led, uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster eller liknande,
5. skyddsdika, rensa dike, kulvertera dike, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
6. utföra något slag av avverkning eller skogsvårdsåtgärd, fälla enstaka träd samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda, stående eller liggande träd eller träddelar,
7. framföra motordrivet fordon,
8. upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling, militära övningar eller liknande,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen.

Det råder förbud att utan länsstyrelsens tillstånd:

11. utföra provborrning för prospektering av mineraler,
12. tillföra kalk.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 § miljöbalken träder i kraft den 10 december 2009.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande intrång i området för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. genomförande av undersökningar av mark- och vattenförhållanden samt flora och fauna,
4. naturvårdsbränning av skog och restaurering av skog och våtmarker,
5. anläggning och underhåll av gångstig med rastplatser för allmänheten.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Det råder förbud att

1. gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fast naturföremål,
2. framföra motordrivet fordon,
3. cykla eller rida,

4. fälla, bortföra eller på annat sätt skada döda, stående eller omkullfallna träd eller buskar,
5. skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

6. sätta upp permanent tavla, skylt, affisch eller att snitsla spår,
7. använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
8. elda annat än på eventuellt anvisad plats.

Föreskriften enligt punkt 5 ska inte utgöra hinder mot plockning av bär och matsvamp för husbehov.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart efter att de trätt i kraft, även om de överklagas.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den 10 december 2009.

Föreskrifterna enligt 7 kap. §§ 5 och 30 miljöbalken ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet,

- rättighetshavare att transportera ut fälld älg eller annat högvilt med terrängskoter, t ex fyrhjuling. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn:	Fjärhanabergen
NVR (RegDOS) id:	2005797
Kommun:	Karlskoga
Fastigheter:	del av Valåsen 2:1
Lägesbeskrivning:	6 km SO om Karlskoga, Ekonomiska kartan 104 46
Naturgeografisk region:	99, 28 sydligt boreala kuperade områden
Area:	162,9 hektar, varav 113,3 ha produktiv. skogsmark
Markägare:	Sveaskog AB
Naturtyper:	Skog 114,4 ha, våtmark 29,1 ha, sjö 19,3 ha

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området ingår i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2003-2005. Det uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 61 områden i Örebro län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, Naturvårdsverkets rapport 5339 och 5341.

Naturvårdsverket och Sveaskog träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljökvalitetsmålet *Levande skogar*.

Samråd med kommunen har skett.

Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över beslutsförslaget. Yttrandena har i möjligaste mån beaktats.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Fjärhanabergen har höga naturvärden knutna till naturskogsartad boreal askogs- och myrmosaik, död ved och hög luftfuktighet. I området finns ett betydande antal signalarter och rödlistade arter. Objektet ingår i Kilsbergens barr- och blandskogstrakt, vilken i den regionala strategin för formellt skydd av skog avgränsats som en värdetrakt prioriterad för naturskydd. Objektet har stor betydelse ur landskapsekologisk synpunkt och för bevarandet av biologisk mångfald i regionen.

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet och som dokumenterats i Naturvårdsverkets rapport 5341 (Löfgren, R. & Henriksson, S. (red.) 2004. *Skyddsvärda statliga skogar – Svealand utom Dalarnas län.*) kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i *4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning*, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt *7 kap 30 § miljöbalken* innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit landshövding Rose-Marie Frebran, beslutande, länsjurist Johan Strandberg, enhetschef Magnus Eklund samt handläggare Sture Marklund föredragande.

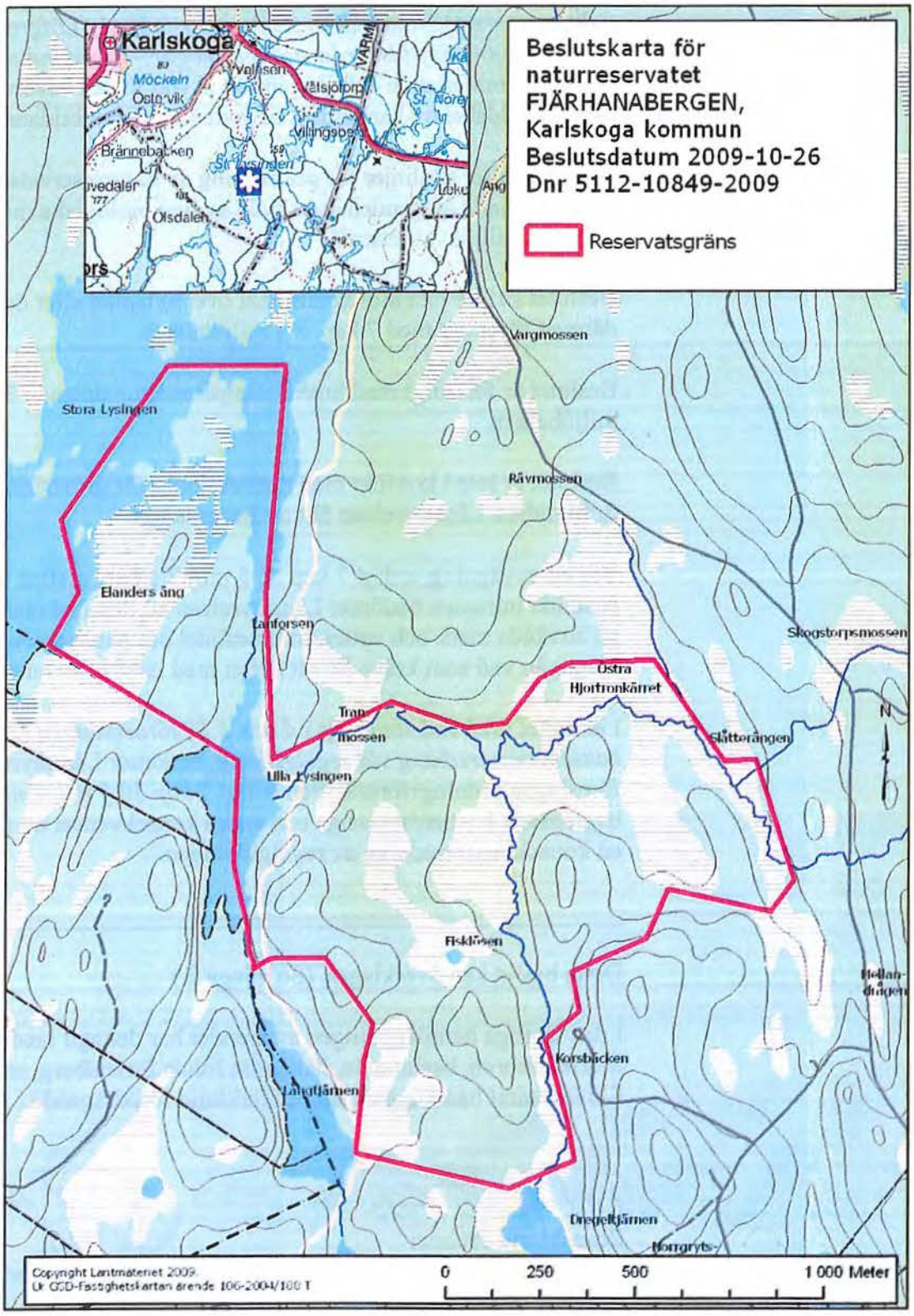
Rose-Marie Frebran

Sture Marklund

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Sändlista har ej scannats

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Bilaga 2.

Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut

Om ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala i brevet om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag som beslutet kungjordes i Nerikes Allehanda och Karlskoga Tidning, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Bilaga 3.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET FJÄRHANABERGEN

Denna skötselplan kan utvecklas och preciseras vid en senare omprövning inom ramen för gällande förordnande.

Beskrivningsdel

Fjärhanabergen är ett mosaikartat, naturskogspräglat område med hög andel myrmarker och sumpskogar. För att vara i södra Kilsbergen är terrängen förhållandevis flack (125-160 möh), men bitvis småkuperad av tvärt uppskjutande moränryggar som därtill är storblockiga. Bergrunden består i huvudsak av granit. En trång sprickdal löper från Tranmossens södra ända och mynnar vid Lilla Lysingens sydöstra del. Två bäckar rinner genom myrmarkerna och förenas strax uppströms utflödet i Lilla Lysingen. Längs vattendragen finns flera bäverängar av olika årgångar med massförekomster av döda träd som dränkts och torkat på rot. Terrängformationerna, blockigheten och närvaron av rinnande vatten skänker området speciella klimatologiska förutsättningar som är gynnsamma för fuktkrävande kryptogamer. Ett tämligen grunt jorddjup gör att senvuxna, talldominerade skogar, med inblandning av grovbarkig vårtbjörk och asp, har stor utbredning. Dessa till stor del glesa skogar har trädlängder omkring 18-23 m- I sluttande terängen förekommer stamtätare bestånd av blåbärsgranskog med granar och aspar som når 25 meter. Skogsbeståndens åldrar spänner mellan 100-150 år men 260-300-åriga tallöverståndare förekommer och en senvuxen dubbeltoppad gran är minst 200 år. Sotlav växer på granens bas. Från att i sekler ha varit en välfrekventerad hyttskog (kolbottnarna är legio), har området under den senaste omloppstiden endast plockhuggits och större delen har stått för fäfot sedan skogshästens dagar. Förekomsten av död ved är rikligast i grandominerade partier och finns här och var som brötvisa ansamlingar. Trots det stora inslaget av våtmarker har området en upprepad brandhistsorik. Det senaste brandtillfället i juli 1930 resulterade i ett bestånd av klenvuxen, ännu ogallrad tallskog. Ett betydande antal signalarter och rödlistade arter är funna i området, framför allt bland kryptogamerna. Här finns tretåig hackspett och tjäder. Vandringsleden Angsjöleden övertvärar objektet från norr till söder.

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Plandel

Syftet med naturreservatet och dess föreskrifter är styrande för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Naturskogen och andra ingående naturtyper, samt landskapets orörda karaktär, ska bevaras och utvecklas huvudsakligen genom fri utveckling. Med fri utveckling menas att förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas genom intern dynamik och andra naturliga processer. Syftet är även att vid behov restaurera naturmiljöer och återställa naturmiljöer för skyddsvärda arter. Ett underordnat syfte är även att tillgodose allmänhetens möjligheter till friluftsliv.

Åtgärdernas art och omfattning avgörs och preciseras vid kommande översyn av skötselplanen.

Åtgärder

Innan ovan nämnda översyn av skötselplanen ska iordningsställande och underhåll av gränsmarkeringar och informationstavlor utföras.

Naturreservatets utmärkning i terrängen

Markeringarna skall göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Informationstavlor med föreskrifter

Dessa sätts upp i anslutning till reservatets entré..

Tillsyn

Länsstyrelsen svarar för tillsynen av reservatet.

Länsstyrelsen
Örebro län

BESLUT
2009-10-26

Dnr: 5112-10849-2009

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Utmärkning av reservatsgränsen	Senast 2010	1
Informationsskylt om reservatet	Senast 2010	1
Uppföljning av gränsmarkering	Efter åtgärd	1
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov	1
Revidering av skötselplan	Senast 2015	2

Enligt avtalet mellan Sveaskog AB och Naturvårdsverket får virke eller avverkningsrester som genereras, och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas på platsen, tillvaratas av markägaren.

Upplåtelser kvarstår hos markägaren Sveaskog AB. Vid upplåtelser upplyser Sveaskog om de begränsningar som reservatets föreskrifter innebär.